

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иванка Нинова

за

д-р Мариана Станчева Пенчева

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по класическо пеене в катедра „Класическо пеене“ на Вокален факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София, на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ,
в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
(обявата е публикувана в ДВ бр. 82/14.10.2022)

Д-р Мариана Станчева Пенчева започва певческото си изграждане в Средно музикално училище „Добрин Петков“ при педагожката Иванка Михайлова, а през 1991 година се дипломира като магистър по класическо пеене в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ в класа на проф. Мати Пинкас и проф. Мила Дюлгерова. След завършването си специализира в гр. Верона (Италия) в класа на Рина Малатазари, а по-късно и при Рената Ското и Александрина Милчева. Лауреат е на редица престижни, международни конкурси, между които „Виоти“ във Верчели, „Кашиналирика“ в Кашина, „Вердиеви гласове“ в Бусето и „Лучано Павароти“ във Филадельфия, където печели и стипендия за обучение и дебютира в ролята на Леонора от „Фаворитката“ на Гаetano Доницети. Изпълнителската дейност на Мариана Пенчева е обемна, разпростираща се както в България, така и на едни от най-емблематичните за оперния живот сцени в световен мащаб, някои от които Миланската Скала, Ковънт Гардън (Лондон), Театро Комунале (Болония), Театро Верди (Триест), Театро Масимо (Палермо), Театро Реджо (Парма), Театро Белини (Катаня), Театро де ла Маестранца (Севиля), Ню Нешънъл Тиатър (Токио), Дойче опер и Щатсопер (Берлин), Театро дел Лисео

(Барселона), Опера Бастий (Париж). Завладяващ мецосопран, с изявен и запомнящ се глас, съчетан с прецизна техника и безспорен усет за музициране и интерпретация, не случайно д-р Мариана Пенчева си партнира с едни от най-големите имена в света на операта като Лучано Павароти, Мирела Френи, Николай Гяуров, Андрея Бочели и много други. Малка част в биография на д-р Пенчева са заглавията „Бал с маски“, „Лоенгрин“, „Селска чест“, „Ганхойзер“, „Адриана Лекуврьор“, „Фалстаф“, „Трубадур“, „Хорма“, „Силата на съдбата“, „Аида“, „Дон Карлос“, „Евгений Онегин“, „Мадам Бъттерфлай“, „Мария Стюарт“ и „Джоконда“. През годините работи с диригенти и режисьори от ранга на Риакардо Мути, Рикардо Шайн, Джеймс Конлон, Франко Дзефирели, Ричард Бонинг, Марио Мончели, Даниеле Гати, Вернер Херцог, Маурицио Арена, Уго Де Ана, Вили Декер, Фредерико Тиечи, Маурицио Бенини, Нело Санти, Джанлуиджи Джелмети, Антонио Папано, Антонело Алеманди, Даниеле Калегари и Дениз Криев. Освен многобройните награди и активното участие в оперни заглавия, Мариана Пенчева разгръща дейността си на изпълнител и чрез солови концерти, участия като солист в кантатно-ораториални произведения, участия във фестивали и активна записна дейност.

Академичното ѝ развитие започва още през 2015 година, когато по покана на проф. Нико Исаков, Марияна Пенчева става доброволен асистент в неговия клас, което следва да бъде нормалното развитие на утвърден изпълнител от нейното естество. Следва назначение за щатен асистент, а от 2019 година има самостоятелен клас по класическо пеене. Дисертационния труд на д-р Пенчева за присъждане на ОНС „Доктор“¹ има изключителен приносен характер, като визирам както предмета на нейното изследване,

¹ „Интерпретационни задачи и трудности при претворяване на централните мецосопранови образи в оперите “Касандра“ на Виторио Неки, “Кавалерите на Екебу” на Рикардо Дзандонай и “Пламякът” на Оторино Респиги“, Диплома 168, 17 октомври 2022 година

така и обекта, който е концентриран върху три рядко изпълнявани заглавия.

Представената справка за изпълнение на националните минимални изисквания от д-р Мариана Станчева Пенчева отговаря напълно на изискванията и е достатъчна за заемане на академична длъжност „доцент“ в направление 8.3 Музикално и танцово изкуство. В нея се представят следните изпълнени показатели:

Група А: Изисквани: 50 т. Представени 50 т.

Показател 1 - Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Защитена дисертация на тема “Интерпретационни задачи и трудности при претворяване на централните мецосопранови образи в оперите “Касандра“ на Виторио Неки, “Кавалерите на Екебу” на Рикардо Дзандонай и “Пламъкът” на Оторино Респиги.”. Диплома 168, издадена на 17 октомври 2022 година; **(50т.)**

Група В: Изисквани 100 т. Представени 175 т.

Показател 5 - Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата.

- 25.10.1995 г. – Климене от операта “Сафо” на Пачини на оперния фестивал в Уексфорд, Ирландия, Диригент – Маурицио Бенини, Режисьор – Бени Монрезор **(35 т.);**

- 16.12.1997 г. - Еудосия в операта “Пламъкът” на Оторино Респиги в Римска Опера, откриване на сезона, Диригент – Джанлуиджи Джелмети, Режисьор – Уго Де Ана **(35 т.);**

- 29.04.2001 г. – Ортруд в операта “Лоенгрин” на Рихард Вагнер в Театро Реджо Торино, Диригент – Пинкас Щайнберг, Режисьор – Лука Ронкони **(35 т.);**

- 23.03.2006 г. – Елизабета в операта “Мария Стюарт” на Гаetano Доницети в Римска опера, Диригент – Рикардо Фрица, Режисьор – Франческо Еспозито **(35 т.);**

- 11.01.2011 г. – Касандра в операта “Касандра” на Виторио Неки в Театро Белини, Катания . Откриване на сезона, Диригент – Донато Ренцети, Режисьор - Габриеле Рех (35 т.);

Група Г: Изисквани 120 т. Представени 210 т.

Показател 13 - Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд

- 03.03 1996 г. – Фенена в операта “Набуко” на Джузепе Верди в Миланската Скала, Диригент – Рикардо Мути, Режисьор - Роберто Де Симоне(35 т.) ;

- 14.07.2001 г. – Адалджиза от операта “Норма” на Белини на фестивала в Мачерата, Италия, Диригент–Роберто Рици -Бриньоли, Режисьор – Роберто Абадо(35 т.) ;

- 18.09.2001 г. – Мисис Куикли от операта “Фалстаф” на Джузепе Верди в Театро Колон в Буенос Айрес, Диригент – Нело Санти, Режисьор – Алберто Феликс Алберто(35 т.);

- 15.06.2006 г. – Еболи от операта “Дон Карлос” на Верди в Театро Реджо, Торино, Диригент - Семьон Бичков, Режисьор - Уго Де Ана(35 т.);

- 13.05. 2007 г. – Принцеса Ди Буйон от операта “Адриана Лекуврьор“ на Франческо Чилеа на фестивала в Лас Палмас, Канарски острови. Диригент – Фабрицио Мария Карминати, Режисьор – Иван Стефанути(35 т.);

- 28.01.2011 г. – Прециозила в операта “Силата на съдбата” от Джузепе Верди на Вердиевия фестивал в Театро Реджо, Парма. Диригент - Джанлуиджи Джелмети, Режисьор - Стефано Пода (35 т.);

Група Д: Изисквани 40 т. Представени 60 т.

Показател 19 - Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата

- “Реквиемът като професионално изпитание” – автор Екатерина Дочева – рецензия за изпълнение на Мариана Пенчева като солист на “Реквием” от Джузепе Верди в Софийска опера, В-к „Култура“ – брой 3, 25.01.2002 г. (10 т.); **ISSN – 0861 – 1408**

- “Публиката знае кога да дойде” – автор Екатерина Дочева – рецензия за Мариана Пенчева в ролята на Азучена в операта “Трубадур” от Джузепе Верди, изпълнена на Шестия великденски фестивал в Софийската опера В-к „Култура“ – брой 23, 07.06 .2002 г. (10 т.); **ISSN – 0861 – 1408**

- “Страст, сила и отрова” – автор Фиона Мадокс – рецензия за изпълнението на Мариана Пенчева в ролята на Лаура от операта “Джоконда” от Понкиели в Роял Опера Хаус – Ковънт Гардън в. Ивнинг Стандарт, рубрика Изкуства – брой от 7 септември 2004 г., стр.62 Passion, power and poison – Fiona Maddocks Evening Standard, 7 september 2004, Esreview – The Arts (10 т.); **ISSN – 2041 – 4404**

- “Л’Опера пее в театъра” – автор Никола Салмоираги – рецензия за изпълнението на Мариана Пенчева на ариите от оперите “Самсон и Далила” и “Трубадур”.Сп. „L’Опера“, Милано – бр. януари-февруари 1994 г. (L’Opera, Anno VIII – N.73, “L’Opera canta a teatro” – Nicola Salmoiraghi) (10 т.); **ISSN – 1121-4112**

- “Изключително красива Аида. Спектакъл, впечатляващ във всяко отношение” – автор Марцио Сербо – рецензия за изпълнението на Мариана Пенчева в ролята на Амнерис в “Аида” от Джузепе Верди в Триест – Театро Верди. в. Вита Нуова, брой 30 януари 2009 г., рубрика “Изкуства и спектакли” (Bellissima Aida. Spettacolo suggestivo sotto tutti gli aspetti – Marzio Serbo, Vita Nuova, Arti e Spettacoliq 30 gennaio 2009) (10 т.); **ISSN – 0042-7314**

- “Греховете” на Равена като части от една мозайка”– автор Мария Делогу – рецензия за изпълнението на Мариана Пенчева на ролята на Еудосия в рядко изпълняваната опера “Пламъкът” от Оторино Респиגי Сп. „L’Опера“, Милано – бр. февруари 1998 г., стр.6,7,8 (L’Opera Anno XII – N.116, “I “Peccati” di Ravenna come Tessere di un Mosaico” – Maria Delogu) (10 т.);

ISSN – 1121-4112

Група Е: Изисквани 50 т. Представени 60 т.

Показател 28 – Ръководство на майсторски клас, ателие, уъркиоп в областта на изкуствата

- Ръководство на десетдневен майсторски клас в Българския културен институт “Борис Христов” в Рим, Италия, 01-11 август 2021 г. (20 т.);

Показател 31 - Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от професионални форуми и организации в чужбина

- Втора награда (при неприсъдена първа) на Международния конкурс “ Виоти” във Верчели, 1989 г. (20 т.);

- Първа награда на Международния оперен конкурс “Кашиналирика”, 1991 г. в Кашина, Италия. (20 т.);

Справката за приносния характер на художественотворческата дейност на кандидата д-р Мариана Пенчева е в диапазон от 1993 г. до 2012 г. Тя представя голяма художественотворческа активност, която обхваща голяма част от най-сериозните и трудни произведения за мецосопран, реализирани на едни от най-реномираните световни сцени. В представената справка д-р Пенчева надхвърля значително необходимите изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ по класическо пеене в направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, а именно:

- **Оперни спектакли в Италия** - 25, от които 6 на сцената на Ла Скала (Милано), 3 на сцената на Театър Сан Карло (Неапол), 2 на сцената на Театро дел Опера (Рим), 2 на сцената на Театро Реджо (Торино), 2 на сцената на Театро Комунале (Болоня), 2 на сцената на Театро Масимо (Палерно), 2 на сцената на Театро Ла Фениче (Венеция), 2 на сцената на Театро Верди (Триест), 2 на сцената на Театро Реджо (Парма), 2 на сцената на Театро Белини (Катаня);

От огромен приносен характер е представянето, защитаването и популяризирането на високото ниво на българската певческа школа в Италия – меката на оперното изкуство, както и високите оценки, отразени в отзиви и рецензии в италианската преса.

- **Централни роли в рядко изпълнявани опери** (6 роли), в които Великата Весталка от оп. „Весталката“ на Гаспаре Спонтини, Климене от оп. „Сафо“ на Джовани Пачини, Дзомира от оп. „Ричардо и Зорайде“ на Джоакино Росини, Вълчицата от едноименната опера на Марко Тутино (световна премиера), Касандра от едноименната опера на Виторио (първа изпълнителка на ролята в интегрален вариант в наши дни), Командантката от оп. „Кавалерите на Екебу“ от Рикардо Дзандонай;

Изпълнителят носи сериозна отговорност при поставянето и изпълнението на малко познати или непознати заглавия. Отговорността се отнася не само към прецизно изпълнение на вокалната партия, посредством добрата певческа техника, но и от необходимостта за задълбочено изследване на творческите принципи на композитора, характерните особености на творчеството му и основния замисъл на творбата, за да бъде образът както певчески, така и стилово, интерпретационно и актьорски най-достоверен. В този смисъл, приносният характер на изпълнението на тези роли е в популяризирането в световен мащаб на рядко изпълнявани оперни заглавия, изграждането на свой образец на съответната роля който може да послужи за еталон на следващи изпълнители и реабилитиране на стойностни оперни заглавия.

- **Значими оперни спектакли в Европа** - 14, от които 4 в Германия (Лайпциг, Дюселдорф, Мюнхен, Берлин), 3 във Франция (Париж, Страсбург, Ница), 3 в Швейцария (Цюрих и Лозана), 4 в Испания (Севиля, Лас Палмас и Барселона);

Приносният характер се изразява в представянето на тежки, значими роли в едни от най-големите европейски театри и популяризирането на българската певческа школа в Европа.

- **Оперни спектакли в Япония, Южна Корея и Америка** – 9, от които 4 в Япония (Токио), 1 в Южна Корея (Сеул), 4 в Америка (Сан Диего, Буенос Айрес, Монтевидео);

Принос в популяризирането на българското певческо изкуство в световен мащаб, популяризиране на оперни заглавия извън пределите на Европа. За това свидетелстват многобройните отзиви за спектаклите в пресата.

- **Оперни спектакли в България** – 5, от които 3 със Софийска опера, 1 с Пловдивска опера и 1 с Русенска опера;

Приносен характер, изразен във възможността да се покаже опитът от работата на д-р Пенчева със световноизвестни диригенти, режисьори и изпълнители.

- **Солови концерти и участия като солист в кантатно-ораториални произведения** – 6

В същността си жанрът на соловата песен и кантатно-ораториалните творби изисква допълнителна и задълбочена работа за оперния певец, за да може той да покаже най-доброто от себе си и да представи музиката по най-достовирен начин. Изпълнението на кантатно-ораториални творби разширява миогледа на певеца и допринася за цялостното му изграждане. Популяризирането на жанра сред широката аудитория е изключително важно и то има голям приносен характер.

- **Участия във Фестивали** – Росиниев оперен фестивал, Пезаро; Оперен фестивал на „Арена Ди Верона“, Верона; Оперен фестивал в Малчерата; Оперен фестивал „Терме ди Каракала“, Рим (Италия);

Летните оперни фестивали винаги са били считани за едни от най-представителните витрини по света. На тях много широка аудитория има възможност да посети някои от най-популярните и обичани оперни заглавия, със състави на високо ниво. Самото присъствие на български изпълнител в тях представлява принос за българската музикална култура.

- **Записи** – 7, от които 6 за фонда на Българското национално радио и 1 документален (DVD) на Реквием на Верди в Германия;

Педагогическата дейност на д-р Мариана Пенчева започва през 2015 година, когато приема поканата на проф. Нико Исаков да стане асистент в неговия клас на доброволни начала, след това тя става и щатен асистент. От февруари 2019 година има самостоятелен клас по пеене, с който работи. Веднага след дипломирането си Мариана Пенчева заминава за специализация в Италия, откъдето още същата година (1991) започва международна кариера в най-престижните оперни театри, натрупвайки изключително голям опит, богат репертоар и сериозни сценични изяви на най-високо ниво. Нейни изявени и наградени ученици (студенти) са:

Божидар Божкилов – бас; **Лилия Илиева** – сопран; **Веселина Андреева** – сопран; **Денис Бояджиев** – баритон; **Красена Велкова** – мецосопран; **Йосипа Шабич** – сопран. Всички те са се част от оперния живот не само в България, но и зад граница. Освен преподавателската дейност в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ през месец август 2021 година д-р Пенчева е поканена да направи десетдневен майсторски клас в Академия „Борис Христов“ в Българския културен институт в Рим, където работи със стипендиантите Нели Петкова, Гергана Георгиева и Виктор Кръстанов.

Основавайки се на всичко изложено по-горе, познавайки качествата и работата на д-р Мариана Станчева Пенчева както като изпълнител, така и като педагог, давам своята положителна оценка. Считам, че академичното развитие на такъв изпълнител и педагог, какъвто е д-р Мариана Пенчева е от особено важно значение за запазването, продължаването на традициите и развитието на българската певческа школа.

В заключение убедено предлагам на Научното жури да присъди на д-р Мариана Станчева Пенчева академичната длъжност „**Доцент**“ по класическо пеене.

Дата: 24.02.2023 г

Подпис:

проф. д-р Иванка Нинова